

- Fedme er en sygdom som alle andre

■ Svært overvægtige er ikke dumme, fordi de er fede, og de kan ikke bare tage sig sammen. Tværtimod lider de af en sygdom, der skal kureres som alle andre sygdomme, siger Mona Larsen fra GB-foreningen

Flere og flere danskere bliver opereret for deres overvægt.

- Men selv om fedme i høj grad hænger sammen med vores livsstil, så kan det ikke nytte noget, at man bare siger til de overvægtige, at de skal tage sig sammen og tabe sig, siger Mona Larsen, der er formand for de fedmeopereredes forening Gastro Bypass-foreningen. Ifølge

hende er en operation i mange tilfælde den eneste udvej.

- Når folk er så overvægtige, som de mennesker, vi har kontakt med, så er det ikke et spørgsmål om viljestyrke til at tabe sig. Hvis de havde den, havde de jo tabt sig forlængst. Vi taler ikke om mennesker, der bare hopper på den første den bedste løsning, men derimod om folk, der har gjort alt, hvad der stod i deres magt for at tabe sig. Mange af dem er dybt uheldige, og har været det i årevis, fordi de ikke magter at gøre noget ved deres vægt, siger Mona Larsen.

- En fedmeoperation er for folk med et BMI på over 40, og for dem er fedmen en decideret trussel mod deres helbred. Det korte af det lange er, at en

Hvad er BMI?

BMI står for Body Mass Index, og angiver forholdet mellem vægt og højde. Forholdet bruges til at vurdere, om folk er overvægtige. **Hvis du** for eksempel vejer 75 kilo og er 1,75 meter høj skal du dividere 75 med 1,75 og gange med

1,75 for at få dit BMI, der således er 24,5 (normalvægtig)

Et BMI mellem 35 og 40 er ensbetydende med svær fedme, og er ens BMI over 40, lider man af ekstrem fedme.

operation for mange kan være et spørgsmål om liv eller død, siger hun.

Er som anoreksi

Et af de problemer fede mennesker slås med, er, ifølge Mona Larsen, en manglende forståelse for, at svær overvægt er en sygdom, som skal kureres.

- Det værste for fede menne-

sker er, at de bliver mødt med den opfattelse, at de er dumme, fordi de ikke forstår, at de ikke må spise så meget, som de gør. Folk ser det som om, at den overvægtige har *valgt* at blive fed. Men det, folk ikke forstår, er, at ved en vis overvægt begynder hjernen at sende signaler, der gør, at man er konstant sulten, og det kan man ikke

bare ignorere, siger Mona Larsen.

- For svært overvægtige handler det ikke om maden som mad. Den er bare et fix de skal have, og trangten til fixet er en fysisk reaktion, de ikke kan styre. På den måde er stærk overvægt en mental sygdom fuldstændig på linje med anoreksi - bare med omvendt fortegn, siger Mona Larsen.

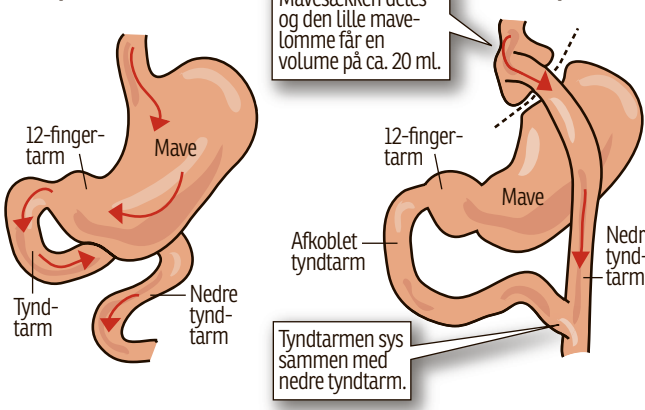
Gavner samfundet

Selvom en fedmeoperation koster i omegnen af 75.000 kr. kan Mona Larsen ikke se, at den er anderledes end alle mulige andre operationer.

- En fedmeoperation er selvfølgelig ikke gratis, men vi behandler i forvejen en masse forskellige sygdomme uden

Gastrisk bypass

Før operation

© Grafik: Børst Ejlbj

videre, og hvis man anerkender, at ekstrem overvægt netop er en sygdom, kan jeg ikke se, hvorfor den skulle være særligt til debat.

- Derudover fås samfundet en masse igen. Når folk er blevet opererede, skal mange af dem ikke længere have behandling

for sukkersyge, søvnproblemer, gigtsymptomer, barnløshed og alle de andre følgesygdomme, der kommer af stærk overvægt. Derudover kommer mange tilbage på arbejde, og det er jo også en enorm gevinst for samfundet, siger Mona Larsen.

■ Jens Olesen, 38, arbejder som alarmoperatør på AK-Centralen i Odense, og han bor i Ferritslev med sin kone og fire børn. Inden sin fedmeoperation på mandag har han tabt sig 14 kilo, så han i dag er nede på 128 kilo. Efter operationen forventer han et komme ned på 90 kilo.

Jens tager skridtet fuldt ud

■ Jens Olesen gik sidste år til lægen for at blive opereret mod fedme.

■ På mandag skal han under kniven, men det har været en kamp at få plads på operationsbordet

Sidst Jens Olesen fra Ferritslev vejede 90 kilo var i 9. klasse.

Han har altid været tyk, og kiloene er kommet tilbage som en boomerang, hver gang han forsøgte sig med en ny slankekur.

- Folk kigger, når jeg går på McDonalds eller tager ned til Skovsøen for at spise en is med ungerne, siger han.

Folk tænker "tykke dyr"

Jens Olesen føler, at folk tænker "tykke dyr, hvorfor slapper du ikke af med al den spisning".

- Jeg har prøvet alt. Der findes ikke lykkelige fede mennesker. Det er bare et ansigt, man sætter på, siger han.

Med 142 kilo og frygten for følgesygdomme og for tidlig død be-

sluttede han sidste efterår at få opereret mavesækken.

- Ingen mennesker vælger at afskære forbindelsen til mavesækken for sjov, siger Jens Olesen.

- Det er sidste udvej. Jeg gør det af kærlighed til min kone og mine fire børn.

På mandag skal han endelig opereres. Han håber at komme ned på vægten fra 9. klasse igen.

Men for at få indgrebet, der tager cirka tre kvarter, har han kæmpet en hård kamp.

Cirkulerer mellem sygehuse

Da Jens Olesen var blevet enig med sin læge om, at nu var operation den eneste vej ud af den overvægtige krop, blev han henvist til sygehuset i Svendborg for at få lavet de indledende undersøgelser.

Her havde de ikke tid, så han kom i stedet til Vejle.

Lægerne snakkede med ham, scannede hans mave, kontrollerede hans vægt og førte en slange ned gennem hans hals for at kigge ind i maven.

I midten af juni i år havde han den sidste samtale med lægen, der

vurderede, at han var klar til operation.

Han har været glad for sin behandling i Vejle, men hele processen kunne sagtens speedes op, mener han.

- Alt det, jeg har fået foretaget i Vejle, kunne laves på en uge, siger han.

Men der skulle komme flere problemer.

Ville lave ny undersøgelse

Alle fedmeoperationer i Region Syddanmark bliver udført på privathospitaler. Alligevel skal sygehuse i regionen henvise patienterne til OUH, og først derfra kan de blive sendt videre til de private hospitaler.

Så Jens Olesen henvendte sig sidst i juni til OUH for at få en tid på operationsbordet.

Men i følge Jens Olsen ville OUH have ham til at gennemgå alle undersøgelserne, som han netop havde færdiggjort i Vejle, en gang til. Nu skulle det bare foregå på OUH. Og der var først en læge, som kunne se på sagen sidst i juli på grund af ferie.

”- Jeg har prøvet alt. Der findes ikke lykkelige fede mennesker. Det er bare et ansigt, man sætter på.

Jens Olesen, klar til at blive opereret

- Så blev jeg sur, siger Jens Olesen.

Dagen efter - den 1. juli - trådte det frie sygehusvalg i kraft igen efter at have været suspenderet. Så Jens Olesen holdt fast i, at han havde ret til at komme på et privathospital.

Kræver mental styrke

Få dage efter fik Jens Olesen et brev, som fortalte, at han kunne få en operation.

Fedmeoperationer i Danmark

I 2008 blev der udført 1836 fedmeoperationer i Danmark, og heraf blev de 1556 udført på privathospitaler.

I 2009 er der hidtil udført 1489 fedmeoperationer i Danmark, heraf de 1315 på privathospitaler, og flere hundrede patienter står på venteliste til en operation.

Region Syddanmark har i år fået lavet 110 operationer, hvilket svarer til syv procent af det samlede antal, selv om 22 procent af landets befolkning bor i regionen.

En fedmeoperation koster ca. 75.000 kr.

For at få en fedmeoperation i Danmark skal man have et BMI på 40 el-

ter derover, hvilket svarer til, at en mand på 190 cm vejer 145 kilo eller derover. Man kan også få en operation, hvis ens BMI er over 35, og man lider af en følgesygdom til overvægt, for eksempel sukkersyge.

Man kan først blive opereret, når man er blevet henvist af en af landets fedmeafdelinger, og derudover skal man tabe otte procent af sin vægt for at lette selve operationen.

Når man er blevet henvist til operation falder man inden for den offentlige ventetidsgaranti på en måned, der betyder, at man kan blive opereret på et privathospital.

Af Per Skovkjær Sand og Jon Clausen
Foto: Birgitte Carol Heiberg
psa@fyens.dk
jocl@fyens.dk bch@fyens.dk